

Avstrijsko cesarsko odlikovanje Leopoldovega reda

(österreichisch-kaiserlicher Leopold-Orden)

V bitki z Napoleonom je avstrijski cesar Franc I. 14. julija 1808 osnoval novo, visoko odlikovanje. Bilo je posvečeno njegovemu očetu Leopoldu II. in je bilo po njem tudi poimenovano. Namenjeno je bilo osebam, zaslužnim za civilne in vojne uspehe za cesarski dom in državo.

V 19. stol. je imelo odlikovanje Leopolda tri stopnje: velike križe, poveljniške in male (viteške) križe. Leta 1901 so uvedli I. stopnjo z zvezdo in tako so bile štiri stopnje. Leopoldovo odlikovanje je v mnogočem oponašalo starejše odlikovanje sv. Štefana. Nosilci odlikovanja so imeli pravico do naziva; na svečanosti reda so prihajali oblečeni v posebne razkošne obleke.

Vitezi velikega križa so nosili odlikovanje na lenti, ki je padala z desnega ramena na levi bok in zvezdo. Lenta je rdeča, z dvema belima progama ob robu. Na svečanostih reda so vitezi velikega križa nosili odlikovanje na zlati ogrlici iz izmenjujočih črk F(ranc) in L(eopold), kron in hrastovih vencev.. Odlikovanje je sestavljeno iz zlatega, rdeče emajliranega križa z belo emajliranimi robovi in zlate, rdeče emajlirane rudolfinske krone na vrhu križa. Do 1818 je bilo med kraki križa hrastovo listje.

V sredini so spletene inicialke F.I.A. (Franciscus Imperator Austriae). Ta medaljon je obkrožen z belo emajliranim prstanom z napisom: INTEGRITATI ET MERITO (neoporečnim in zaslužnim). Na reverzu je v belo emajliranem in z zlatim lovorovim vencem uokvirjenim medaljonu izpisano geslo: OPES REGUM CORDA SUBDITORIUM (kraljevska moč je v srcih podanikov).

Zvezda velikega križa je bila na začetku tudi izvezena iz niti, kasneje pa iz srebra, in sicer do 1871 z gladkim, po letu 1871 pa z briljantnimi žarki. Na zvezdo je pričvrščen averz križa.

Odlikovanje I. stopnje je enako velikemu križu, nosili pa so ga na lenti rdeče barve z dvema belima progama, 18 mm od roba.

Zvezda I. stopnje, uvedena 1901, je tudi osmerokraka in je imela štiri daljše in štiri krajše skupine žarkov, ki so tudi malo drugače izvedeni.

Poveljniška in viteška odlikovanja so bila sorazmerno manjša in so jih nosili na lentici ali trikotnem traku.

S cesarskim odlokom so 1. marca 1860 uvedli vojne dekoracije, ki so jih podeljevali za zasluge v vojni. Vojaške oznake so zeleno emajlirani ali pozlačeni lovorovi venci, ki se na odlikovanju nahajajo med krono in križem, na zvezdi pa med kraki. Posameznik je bil lahko dvakrat odlikovan z Leopoldovim redom, za civilne in vojaške zasluge. Včasih je bilo drugo odlikovanje za vojaške zasluge nižje stopnje. V tem primeru so veliki križ nosili z vojaškimi dekoracijami; te so vsebovale lovorov venec med kraki križa. Lovorov venec je tudi na zvezdi postavljen med krake križa namesto med žarke. Tako so zvečali število stopenj.

Leta 1908 so uvedli majhno dekoracijo za veliki križ in I. stopnjo Leopoldovega odlikovanja.

V letu 1916 so vsem avstro-ogrskim odlikovanjem dodali meče za zasluge v bitki.

Od 1917 so majhne dekoracije nosili na službenih oficirskih uniformah tudi poveljniki.